

“Ik wil gewoon weten wat ik kan doen!”

Door: Isabelle Dobbe

Wat doe je als je vermoedens hebt dat een kind in je klas slachtoffer is van mishandeling? Jaarlijks organiseert het Albeda College samen met de Erasmus Universiteit de mbo-kinderrechtenconferentie, om mbo-studenten op een dergelijke situatie voor te bereiden. Ruim 800 mbo-studenten van verschillende mbo-scholen in het land zijn op 21 november 2017 naar Rotterdam gekomen om daar de hele dag colleges en workshops te volgen van universitair docenten, hoogleraren en organisaties die kindermishandeling bestrijden. Het doel van de dag is tweeledig: de kloof tussen wetenschap en het mbo overbruggen, maar ook studenten handvatten geven om in hun beroepspraktijk de rechten van kinderen te bewaken.

Cijfertjes

Een collegezaal gevuld met mbo'ers, het moet even wennen zijn voor de medewerkers van de universiteit die vandaag het woord krijgen op deze jaarlijkse mbo-kinderrechtenconferentie in Rotterdam. Dagvoorzitter Tanja Jadnanansing, oud Kamerlid en inmiddels werkzaam bij het Albeda College, heeft duidelijk ervaring met het mbo: ze spreekt helder, met humor en is gepassioneerd over het onderwerp van de dag. *Verbind voor het kind* is de titel, het onderwerp is kindermishandeling. Na toch wat standaard openingspraatjes van de directie van de Erasmus Universiteit en het Albeda College krijgt Sjieka van Rooijen, de drijvende kracht achter [STRONG](#), project van het Albeda College en organisator van deze conferentie, het woord. Ze houdt een vlammend betoog over het belang van aandacht voor kindermishandeling. Elke week overlijdt in Nederland een kind aan de gevolgen ervan, zo'n 119.000 kinderen krijgen ermee te maken. Het blijven toch vooral cijfertjes. De studenten om me heen vragen zich inmiddels hardop af wanneer ze eigenlijk eten kunnen kopen.

Persoonlijk verhaal

Dan gaat de microfoon naar Danny, alias Flinke Jongen. Als hij vertelt over zijn moeder, die drie keer de man van haar leven ontmoette, drie keer een kind kreeg en drie keer verlaten werd, gniffelen studenten. Als hij doorgaat over man nummer vier die hem en zijn broertjes meenam naar MacDonaldis (“Dat is lekker toch? Wie voelt me?”), klinkt applaus. Als hij vervolgens begint over de ruzies tussen de man en zijn moeder lichten de telefoons om me heen weer op. Totdat hij zegt: en toen raakte ik ineens mijn moeder en mijn broertjes kwijt. Terwijl hij vertelt over het moment dat hij als elfjarig jongetje middenin de nacht wakker werd en zijn broertjes en moeder om hem heen op sterven lagen - man nummer vier had hen neergestoken - lijkt iedereen zijn adem in te houden. Twee rijen voor me veegt een meisje tranen weg. Danny vertelt over belangrijke mensen in zijn leven daarna: zijn tante, zijn pleeggezin, maar vooral ook meester Taco, die hem inspireerde om zelf ook het onderwijs in te gaan. Als hij vervolgens zijn rapnummer [Beschadigd](#) ten gehore brengt krijgt hij een daverend applaus van de zaal. Nu zijn we pas echt wakker.

Hart voor kinderen

Waar een persoonlijk verhaal, verteld met humor en in begrijpelijke taal, is de overgang naar het volgende onderdeel groot. Professor in de psychiatrie Ramon Lindauer van het AMC en De Bascule geeft een college. Wat doet kindermishandeling met slachtoffers, maar ook met daders, en hoe kun je dat negatieve effect zo klein mogelijk houden? Ondanks zijn belofte aan het begin om het interactief te houden, praat de professor toch vooral over de hoofden van de studenten heen. Veel cijfers, maar

ook woorden als *prevalentie* en *coïncideren*, vliegen ons om de oren. Als ik om me heen kijk zie ik veel wazige blikken en telefoons. Eén jongen voor me pent ijverig mee. Studenten kunnen inloggen in een online omgeving om vragen te stellen. Er komt één inhoudelijke vraag voorbij, de rest van de studenten speculeert over de lunch: “We krijgen vast een broodje kaas.” Dan laat de professor een filmpje zien van een baby, het zogenaamde [still face experiment](#). We zien een baby wiens moeder ineens niet meer op haar reageert, maar haar met een lege blik aankijkt. De baby raakt in de war, probeert de aandacht terug te pakken door te wijzen en te lachen, maar begint uiteindelijk hartverscheurend te huilen. De hele zaal leeft hardop mee. De studenten hebben duidelijk hart voor kinderen, minder voor cijfers. De aandacht blijft tot de volgende tabel in beeld verschijnt.

Kloof

Zo blijkt maar weer hoe moeilijk het is om de kloof tussen wetenschap en mbo te dichten. Lindauer doet zijn best om een genuanceerd en kloppend verhaal te vertellen, maar slaagt er niet in om de studenten in zijn verhaal mee te nemen. Meer echte mensen, via filmpjes of concrete casussen, hadden het verhaal misschien dichterbij de studenten gebracht. Het lukt Esmah Lahlah, lector aan de Hanzehogeschool in Groningen, beter. In tegenstelling tot Lindauer weet zij wel de aandacht vast te houden. Ze gebruikt Kahoot om de studenten tussendoor vragen te stellen, gebruikt begrijpelijke woorden en praat duidelijk. Lahlah vertelt in de workshop over haar promotieonderzoek naar het effect van kindermishandeling op crimineel gedrag van jongeren, in het bijzonder van Marokkaans-Nederlandse jongeren. Dat effect blijkt er: een kind dat is mishandeld heeft meer kans om later crimineel gedrag te vertonen. Ook hier veel cijfers en een erg genuanceerd verhaal. Vragen uit de zaal zijn in eerste instantie dan ook vooral van docenten, maar op de valreep vraagt een studente nog wie eigenlijk die Marokkaans-Nederlandse jongens waren? Konden die wel spreken voor de totale groep? Een goede vraag, die het verhaal ook meteen weer los trekt van de cijfers. In de rij voor de lunch hoor ik een student tegen haar docent verzuchten: “Ik vond het wel veel cijfertjes hoor, ik werd er echt door afgeleid. Ik wil gewoon graag weten wat ik kan doen voor die kinderen.”

Spelenderwijs praten met kinderen

Na de lunch (inderdaad met broodjes kaas, maar ook candy bars en fruit) beland ik bij Jill en Sarah (een oud-student van het Albeda College en een student van Hogeschool Leiden), die met ons het kinderrechtenspel gaan spelen. “Eindelijk iets leuks!” klinkt het. Het lokaal zit propvol. We maken drie groepen en gaan aan de slag. Het kinderrechtenspel is niet echt een spel, maar meer een speelse manier om met kinderen in gesprek te gaan. Op kaartjes staan verschillende vragen, makkelijk en moeilijk. Onder leiding van een professionele gespreksleider pakt iedereen om de beurt een kaartje, leest de vraag voor en geeft zelf antwoord. Andere spelers mogen ook een antwoord geven als ze willen. Vragen variëren van “wat heb je gisteren gegeten?” via “naar wie ga je toe als je een probleem hebt?” tot “wie zorgt voor jou?” Zodra we beginnen leven de studenten op. Ze geven antwoord, luisteren naar elkaar, vragen soms ook door. De studenten komen van verschillende scholen, dus dat is best spannend, want het gesprek wordt al snel persoonlijk. Een meisje vertelt dat ze een keer een kindje in de klas had die uit huis was geplaatst: dat was best moeilijk, haar moeder mocht niet in de buurt komen. Een ander meisje vertelt dat haar broer vooral degen is die voor haar zorgt. Weer een ander heeft zelf kinderen, wat haar perspectief heeft veranderd. Na afloop vraag ik aan mijn buurvrouw of ze zit spel zou spelen op haar stage. “Ja! In mijn klas zitten heel veel kinderen waarvan de thuissituatie niet goed is en ze praten daar nooit over.”

Wat doen

Aan het einde van de dag blijkt de meerwaarde van de conferentie pas echt, als Tanja Jadnanansing in de plenaire zaal een aantal studenten vraagt iets te vertellen over de workshops die ze hebben gevolgd. Een student van het Albeda College zegt dat ze zich na vandaag bij een vervelend kind in de klas eerder zal afvragen wat er achter dat gedrag zit. Een student van Zadkine neemt vooral mee dat alle kinderen gezien willen worden. De volgende student meldt zich spontaan aan voor [Bikers against child abuse](#), stoere motorrijders die massaal in actie komen als een kind zich onveilig voelt. Een staande

ovatie volgt. Duidelijk is één ding, het ontbreekt deze studenten niet aan liefde voor kinderen. Persoonlijke verhalen raken een gevoelige snaar. Ook afsluiter Carrie Jansen, die in plat Rotterdams de zaal plat legt, maar tussendoor vertelt over haar ervaringen als advocaat in het jeugdrecht, krijgt de studenten stil als ze vertelt over een kind dat niet meer naar huis durft. Die cijfers, die zullen allemaal wel. Deze studenten willen vooral graag wat doen. En na vandaag hebben ze daar meer handvatten voor.

